

ΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ ΑΠΟ ΑΓΑΠΗ

(Η περιπαθής ιστορία της φίλης του διασήμου ζωγράφου Κορνηλίου Σούτ)

ΑΝΑΜΕΣΑ στους μεγάλους καλλιτέχνες της 'Αμβέρσας, ξεχωριστή θέση κατέχει ο Κορνήλιος Σούτ. Ζωγράφος και ποιητής συγχρόνως, ο Σούτ, ο οποίος γεννήθηκε στα 1590 και πέθανε κατά τα μέσα του 17' αιώνα, μάς άφησε μερικούς πίνακες του που συγκινούν ακόμα με τους πλουσίους χρωματισμούς των και με την άψογη έκτέλεσί των. Μιά προσωπογραφία του Σούτ, φιλοτεχνημένη από τον επίσης διάσημο ζωγράφο Βάν Ντάυκ, μάς τον παρουσιάζει με μεγάλα όνειροπόλα μάτια, με περήφανα μουστάκια, μ' έκφραση μελαγχολίας χυμένη στην όψη του και ντυμένο με κάποια επιτήδευσι. Ωστόσο, από μία ιδιοτροπία της μοίρας, ο Κορνήλιος Σούτ επέρασε στην ιστορία όχι τόσο για τους πίνακές του, όσο για τον μεγάλο έρωτα που ενέπνευσε σε μια ταπεινή κοπέλλα του λαού, την 'Ελισσάβητ βάν Θούρενχουτ, μέχρι του σημείου να την κάνει να πεθάνη από αγάπη γι' αυτόν!

Την θλιβερή ιστορία της μεγάλης αυτής αγάπης —μια ιστορία αληθινή από την αρχή ως το τέλος— θα σάς αφηγηθούμε σήμερα.

***

Μέχρις ηλικίας είκοσι ετών, ο Κορνήλιος Σούτ έζησε περισσότερο στις ταβέρνες της 'Αμβέρσας παρά στο εργαστήριό του. Η παρουσία του του επέτρεπε να ικανοποιή κάθε ιδιοτροπία του και να μην εργάζεται για να κερδίση χρήματα. Ωστόσο, ο καλλιτέχνης άγρυπνούσε μέσα του. Κι' ένα ωραίο πρωί ο Σούτ, συναισθανόμενος ότι με τη ζωή που έκανε θα κατέστρεφε τον εαυτό του, αποφάσισε ν' απομακρυνθί από τον κόσμο για δυο - τρία χρόνια, να πάψη να συχνάζη στις ταβέρνες και να συναναστρέφεται φίλους που τον παρέσυραν σε γλέντια —και να πάη να καθήση σε μια απόμερη καλύβα, για ν' άφοσιωθί στην τέχνη του. Έπειδή, όμως, καταλάβαινε ότι δεν θα μπορούσε να ζήση ολομόναχος στη μοναξιά εκείνη, σκέφτηκε να πάρη μαζί του και μια από τις πολλές φιλενάδες του, την 'Ελισσάβητ βάν Θούρενχουτ. Την κοπέλλα αυτή την διάλεξε γιατί ήταν φιλήσυχη, ταπεινή, χωρίς πολλές αξιώσεις και, προπαντός, γιατί του είχε δώσει ως τότε συγκινητικά δείγματα της αγάπης της. Πράγματι, όταν της άνεκοίνωσε την απόφασί του, εκείνη του αποκρίθηκε άφελέστατα:

— Είμαι πρόθυμη να σ' ακολουθήσω και στην άλλη άκρη του κόσμου! Τό ξέρεις καλά ότι σ' αγαπώ περισσότερο και από τη ζωή μου!

Ύστερ' από λίγες ημέρες, ο ζωγράφος έπιανε ένα σπιτάκι σε μια μαγευτική τοποθεσία, στην καρδιά του δάσους, από το οποίο περνούσε ένα ποταμάκι, κι' εγκαθίστατο εκεί μαζί με την 'Ελισσάβητ και τον Βάλ, τον πιστό του σκύλο. Και άρχισε τότε για τον καλλιτέχνη μια ειδυλλιακή ζωή, που δεν είχε καμιά σχέση με τον άτακτο βίο που έκανε στην 'Αμβέρσα. Περνούσε τον καιρό του με περιπάτους στο δάσος ή στο ποτάμι με μια μικροσκοπική βάρκα, μ' έρωτικά γλυκόλογα, τα οποία άκουγαν μονάχα ο Θεός, τα πουλιά και ο Βάλ, με όνειροπολήσεις, με ανάγνωσι έκλεκτων βιβλίων και με έντατική εργασία. Στην έξοχή, η 'Ελισσάβητ είχε γίνει ωραιότερη από κάθε άλλη φορά. Το πρόσωπό της έλαμπε από μια έσωτερική χαρά. Ο Κορνήλιος ήταν ευτυχισμένος. Η αγάπη της 'Ελισσάβητ τον έκανε να εργάζεται πυρετωδώς.

Πέρασαν έτσι δυο χρόνια. Στο διάστημα αυτό, ο Σούτ έφιλοτέχνησε αρκετούς πίνακας. Όταν, όμως, φόρτωσε τα ταμπλώ του σ' ένα άμαξι για να τα μεταφέρη στην 'Αμβέρσα προς πώλησιν, του έφάνη ότι του έπαιρναν ένα κομμάτι της ζωής του...

«Θεέ μου! Έλεγε η 'Ελισσάβητ με το νοῦ της. 'Από τόν

καιρό που ο Κορνήλιος στερήθηκε τούς πίνακές του, μου φαίνεται ότι μ' αγαπά λιγώτερο!»

Και η αλήθεια είναι ότι ο Κορνήλιος φαινότανε σαν να ρχισε να πλήττη στη μοναξιά.

«Ένα απόγευμα, ρώτησε ξαφνικά την φίλη του, ενώ έκαναν μαζί περίπατο στο δάσος:

— Τό ξέρεις ότι σε λίγο κλείνουν δυο χρόνια από την ημέρα που εγκαταλείψαμε τον κόσμο;...

— Δεν τό κατάλαβα, του αποκρίθηκε η 'Ελισσάβητ, γιατί τα δυο αυτά χρόνια πέρασαν για μένα σαν δυο μέρες...

— Σ' εύχαριστώ για τα καλά σου λόγια, ψιθύρισε ο καλλιτέχνης, φιλώντας τό χέρι της. Ωστόσο, σε πληροφορώ ότι σήμερα επιστρέφουμε στην 'Αμβέρσα...

— Σήμερα κιάλας! φώναξε η 'Ελισσάβητ χλωμιάζοντας. Δεν μ' αγαπάς λοιπόν πια;

Η αυθόρμητη αυτή αναφώνησις έκανε τον Κορνήλιο να συγκινηθί μέχρι δακρύων. 'Αγκάλιασε την φίλη του και της είπε:

— Είσαι, λοιπόν, διατεθειμένη να μείνης άλλα δυο χρόνια μαζί μου, στη μοναξιά μου;

— Και δυο αιώνας, αγαπημένε μου!

***

«Έτσι οί δυο «άναχωρηταί» συνέχισαν την απλή και ειδυλλιακή ζωή τους, χωρίς να έχουν καμιά επαφή με τον κόσμο. Τα μόνα πρόσωπα που έβλεπαν, ήσαν μερικοί βοσκοί που έβοσκαν τα κοπάδια τους στο γειτονικό λιβάδι.

Έν τῷ μεταξύ, όλοι στην 'Αμβέρσα είχαν τή γνώμη ότι ο Κορνήλιος έλειπε στην 'Ιταλία! Κανείς δεν μπορούσε να φαντασθί ότι ένας γλεντζές σαν τον Σούτ θ' αποφάσιζε ποτέ να γίνη έρημιτης. Μά ο Βάλ έγινε αίτια να γνωσθί τό καταφύγιο του κυρίου του. Μιά μέρα, κάποιος φοιτητής, φίλος του Κορνηλίου, ενώ περιεφέρετο σ' εκείνα τα μέρη, βρέθηκε ξαφνικά μπρός στον σκύλο του ζωγράφου. Τόν άνεγνώρισε άμέσως, τόν άκολούθησε κ' ύστερ' από λίγο συναντούσε τόν Σούτ, ο οποίος έκανε περίπατο κοντά στο ποτάμι, συννοδευόμενος από την 'Ελισσάβητ.

— Τί γίνεσαι, καλέ μου φίλε! τού φώναξε. Έδῶ βρίσκεσαι; Έμεις σε νομίζαμε στην 'Ιταλία!... Οί πίνακες που έστειλες στην 'Αμβέρσα κατά τρόπο μυστηριώδη, σημείωσαν θριαμβευτική επιτυχία!... Πρέπει ναρθής άμέσως στην 'Αμβέρσα... Θα είδοποιήσω τούς φίλους σου να σου ετοιμάσουν άποθεωτική ύποδοχή!...

Ο Κορνήλιος δεν εγκατέλειψε άμέσως τό έρημητήριό του. Η αλήθεια είναι ότι είχε νοσταλγήσει τούς παληούς του γνωρίμους και την εύθυμη ζωή της ταβέρνας. Δεν μπορούσε, όμως, και να λησμονήση την ύπόσχεσι που είχε δώσει στην 'Ελισσάβητ, για την όποια δεν αισθανότανε μονάχα αγάπη αλλά κι' ευγνωμοσύνη, αφού σ' αυτήν κυρίως χρωστούσε την καλλιτεχνική του δόξα. Έπρεπε να κλείσουν τα δυο χρόνια και ύστερα να φύγουν για την 'Αμβέρσα..

***

Όσο πλησίαζε η μέρα της άναχωρήσεως, τόσο πιδ μελαγχολική γινόταν η 'Ελισσάβητ. Ηξερε, η δυστυχισμένη κοπέλλα, ότι ο Κορνήλιος, μόλις θα επέστρεφε στην 'Αμβέρσα, θάρχιζε και πάλι να πηγαίνη στις ταβέρνες, να κυνηγά όποια γυναίκα εύρισκε μπροστά του —και ότι θα την παραμελούσε αυτήν την πιστή κι' άφωσιωμένη σκλάβια του. Τού κάκου ο Σούτ της ώρκιζότανε ότι καμιά άλλη δεν θα μπορούσε να κατακτήση την καρδιά του και ότι θα ξαναγυρνούσαν ύστερ' από λίγο καιρό στην απόμερη φωλιά τους. Η 'Ελισσάβητ θα ήθελε πολύ να πιστέψη στους όρκους και στις ύποσχέσεις του Κορνηλίου, μά τόν ήξερε

Στην καρδιά του δάσους περνούσε ένα ποταμάκι...

πόσο άστατος ήταν και φοβότανε μήπως τὸ ὄραίο της ὄνειρο διαλυθῆ γιὰ πάντα...

Σιγά-σιγά, ἡ Ἐλισσάβετ ἔλυωνε ἀπὸ τὸν καὺμό της. Ὁ Κορνήλιος ὁμως, χαρούμενος μὲ τὴν σκέψι ὅτι σὲ λίγο θὰ ξανάρχιζε τὴν παλιά του ζωὴ, δὲν εἶχε προσέξει πόσο εἶχε ἀλλάξει ἡ φίλη του. Ἐξ ἄλλου, ἡ Ἐλισσάβετ ἐφρόντιζε νὰ παρουσιάζεται πάντοτε μπροστά τους μὲ χαμογελαστό πρόσωπο, γιὰ νὰ μὴ καταλάβῃ ὁ ἀγαπημένος της τὴν ἀπελπισία της...

Τὴν παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεώς των, ἡ Ἐλισσάβετ ἔπεσε ἀρρωστη στὸ κρεβάτι. Ὁ Κορνήλιος ἀνησύχησε βλέποντας τὴν θανάσιμη ὠχρότητα πού εἶχε χυθῆ στὸ πρόσωπο τῆς φίλης του, τοὺς μαύρους κύκλους πού στεφάνωναν τὰ ὄραία της μάτια. Πίστευε, ὁμως, ὅτι ἡ εὐθυμὴ ζωὴ πού θὰ ἔκαναν στὴν Ἀμβέρσα, θάδιωχνε τὴν μελαγχολία τῆς Ἐλισσάβετ.

Ἡ ἀποσκευὴς ἦσαν ἔτοιμες κι' ὁ Κορνήλιος ἀναρωτιότανε πῶς θὰ μετέφερε τὴν ἐξαντλημένη φίλη του στὴν Ἀμβέρσα, ὅταν ξαφνικὰ ἡ Ἐλισσάβετ τὸν ἐφώνησε κοντά της.

— Κορνήλιε, τοῦ εἶπε μὲ σβυσμένη φωνή, ἦρθε ἡ στιγμή νὰ σοῦ κάνω μιὰ μεγάλη ἀποκάλυψι... Μὲ χάνεις...

— Μὰ τί εἶνε αὐτὰ πού λές! φώναξε τρομαγμένος ὁ ζωγράφος

— ὦ! τὸ ξέρω ὅτι θὰ πεθάνω σὲ λίγο! ψιθύρισε ἡ Ἐλισσάβετ χαμογελώντας μελαγχολικά. Μὰ δὲν παραπονόυμαι, ἀφοῦ πεθαίνω ἀπὸ τὴν μεγάλη μου ἀγάπη γιὰ σένα... Ἀπὸ καιρὸ τώρα τὸ καταλαβαίνω ὅτι πεθαίνω μέρα μὲ τὴν ἡμέρα... Πλησίασε ἡ τελευταία μου στιγμή... Εἶμαι εὐτυχισμένη ἐπειδὴ πεθαίνω ἐδῶ, στὴν ἡρεμὴ καλύβη μας, στὴν ὁποία γνώρισα τὴν μεγαλύτερη χαρὰ τῆς ζωῆς μου... Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εὐτυχία πού μοῦ χάρισες... Μὴ μὲ κλάψης, μὴ λυπηθῆς γιὰ τὸν θάνατό μου... Ἀντίο, ἀγαπημένε μου... Χαίρε γιὰ πάντα!...

Ὁ Κορνήλιος Σοὺτ ἔθαψε τὴν Ἐλισσάβετ κοντὰ στὴ μικρὴ καλύβη τους καὶ γύρισε μόνος στὴν Ἀμβέρσα. Τῷ κάκου, ὁμως, τὸν καλοῦσανε ἡ ταβέρνες, οἱ φίλοι του καὶ ἡ ὄραϊες γυναῖκες. Ὁ νοῦς του ἦταν γυρισμένος πάντοτε στὴν εἰδυλλιακὴ μοναξιά στὴν ὁποία ἔζησε τὶς γλυκύτερες στιγμὲς τῆς ζωῆς του, ὅπου δημιούργησε τὰ καλύτερα ἔργα του καὶ ὅπου κοιμότανε τὸν τελευταῖο της ὕπνο μιά γυναῖκα μὲ μεγάλη καρδιά...

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὁ μέγας καλλιτέχνης — φαντασμα πειὰ τοῦ ἴδιου του ἑαυτοῦ — ἔπαψε νὰ δημιουργῆ ὄραϊα ἔργα κι' ἔσερνε στὸν κόσμον μιὰ ζωὴ τυραννισμένη ὥσπου ἔκλεισε κι' αὐτὸς τὰ μάτια του, ψιθυρίζοντας τ' ὄνομα τῆς ἀγαπημένης του Ἐλισσάβετ!...

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΤΟ ΠΕΡΙΕΡΓΟΤΕΡΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

Τὸ περιεργότερο ξενοδοχεῖο τοῦ κόσμου, ὅπως βεβαιώνει ὁ Ἀμερικανὸς ἀεροπόρος Μπέρτ Χάλ, ὁ ὁποῖος ἐγύρισε μὲ τὸ ἀεροπλάνο του ὅλη τὴν οἰκουμένη, θρίσκειται στὴν πρωτεύουσα τῆς Ἰαπωνίας Τόκιο καὶ λέγεται «Αὐτοκρατορικὸν Ξενοδοχεῖον». Μόλις πατήσης τὸ πόδι σου στὴν ἐξωτερικὴ εἴσοδο τοῦ ξενοδοχείου αὐτοῦ, ἀμέσως δύο ἀράπηδες ὑπηρετές σοῦ ξεσκονίζουν τὰ παπούτσια καὶ τὰ ρούχα. Προχωρεῖς στὸ διάδρομο καὶ θρίσκεις δύο ἢ τρεῖς ὄραϊες Ἰαπωνίδες, ἡ ὁποῖες σοῦ δίνουν μιὰ ἀναπαυτικὴ καρέκλα γιὰ νὰ καθῆσθαι σ' ἕνα τραπεζάκι ὅπου θράζει τσάι μέσα σὲ ὠραῖο γιαιπωνέζικο σαμοθάρι. Ἀφοῦ πάρης τὸ τσάι σου, ἀμέσως σοῦ προσφέρουν ἕνα ποῦρο Ἀθάννας καὶ σοῦ δίδουν φωτιά γιὰ νὰ τ' ἀνάψης. Μόλις τραβήξης ἀρκετὲς ρουφηξιές, ἔρχεται ἕνας πολὺ καθὼς πρέπει κύριος μὲ φράκο, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ σὲ χαιρετίσει μὲ πολλὰς ὑποκλίσεις, σ' ἐρωτᾷ περὶ τῆς ὑγείας σου, περὶ τῆς ὑγείας τῆς οἰκογενείας σου καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων πραγμάτων, πού δείχνουν τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὸ πρόσωπό σου. Τέλος μὲ πολλὴν εὐγένειαν καὶ τάξι, σοῦ δηλώνει ὅτι εἶνε ὁ διευθυντὴς τοῦ ξενοδοχείου καὶ σ' ἐρωτᾷ τί ἐπιθυμεῖς. Ἄν ζητῆς κανέναν πελάτη πού μένει στὸ ξενοδοχεῖο του, σπεύδει ἀμέσως νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμία σου. Ἄν ὁμως θέλῃς δωμάτιο, σὲ ὀδηγεῖ μόνος του στὸ ἀσανσέρ καὶ ἀφοῦ σοῦ δείξῃ ποῖο δωμάτιο θὰ σοῦ δώσῃ, χτυπᾷ τὸ κουδούνι καὶ ἐμφανίζονται ἀμέσως δύο μικροὶ ὑπηρεταί. Γιὰ κάθε πελάτη τοῦ ξενοδοχείου διατίθενται δύο μικροὶ ὑπηρεταί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀπασχολοῦνται ἡμέρα καὶ νύχτα παρα μόνον μ' αὐτόν.

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΔΕΗΣΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΟΥΣ

Κάνε ὦ Θεέ μου στὶς καρδιὲς τῶν δύστυχων ν' ἀνθίσῃ
Ἡ γαληνιά πού πέταξεν ἀπ' τοῦ κακοῦ τῆς μπόρας,
Τὰ χεῖλη νὰ γελάσουν πού τάχει ἔτσι σφαλίσαι
Μέσ' στὸ κακό της γύρισμα ἡ διαθατάρη ὄρα!

Κ' εἶνε, Θεέ μου, οἱ πῶ πολλοὶ στὸν κόσμον πού πονᾶνε...
Σ' αὐτοὺς καὶ πάλι στοργικὰ γύρισε τῆς ματιὰ σου
Καὶ ξαναδῶσε τῆς χαρὰ πού μὲ καὺμό ζητᾶνε
Στὶς ὀλονύχτιες προσευχὲς τ' ἀνήμπορα παιδιὰ σου!

Πειραιᾶς

ΦΩΤΟΣ ΕΣΠΕΡΑΣ

ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΙΣ

Ἡ φαντασία γοργόφτερη, ἀκούραστη, μοιραία,
τὴν κουρασμένη μου ψυχὴ, τῆς μαύρης, τῆς θλιμμένης,
πού στέκεται ἀμιλητῆ, νοσταλγικὰ, κλαμένη,
πὸς' ἀπαλὰ τὴν τύλιξε σ' ἄχνα ὀνείρου ὄραϊα.

Καὶ στὶς βαρεῖες κι' ἀτέλειωτες καὶ στὶς θλιμμένες ὥρες
μέσα σ' ἄχνὸ καὶ βροχερὸ τοῦ φθινοπώρου δεῖλι
ὅπου κλειστά κι' ἀτέλειωτα μένουν τὰ ὠχρά μου χεῖλη,
δείχνει ὅσες ἐφώλησαν ἀγρίου χειμῶνα μπόρες.

Μὰ τὸνειρο ἀργόσβυσε... Μοναχιασμένος πάλι
ὄνειροστάλαχτη χαρὰ ποθῶ καὶ οἰγολυώνω
νὰ μὴ ἀγροικῶ ὀλομόναχος τὸν πῶ μεγάλο πόνον
μὰ ἡ φαντασία μ' ἀφήσε στοῦ πόνου τὴν ἀγκάλη.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΣ

D E P A R T

Κι' ἔφυγε ὅπως ἤλθε...

Οἱ ἄνθρωποι κυττάζανε στὴν παραλία χαζοί.
Τὸ μαῦρο σκάφος κάπνιζε σφυρίζοντας μαζὺ,
κ' ἡ θάλασσα, γαλήνη.

Κι' ὁμως ἀπόψε θάχαμε λησμονηθῆ σάν πρῶτα.
Στὴν ἀραχνὴ μου κάμαρα—τὰ σκηνικὰ κοινὰ—
Τὸ κρουσταλλένιο γέλιο σου ἀντήχησε ξανά.
Ἐξω θὰ σβῦσαν τώρα πειὰ τὰ νυσταγμένα φῶτα.

Κι' ἔφυγε δίχως κλάμα.

Δὲν ξέρω ἂν σ' ἀγάπησα περαστικὰ μορφή,
μὰ νοιώθω σάν ἐχάθηκες—στὴν ἀδεια μου ψυχῆ
πῶς παίχτηκε ἕνα δράμα.

Π. ΛΑΓΓΟΥΣΗΣ

Θ Υ Μ Α Μ Α Ι

Θυμάμαι σάν τὴν πρωτοφίλησα
καὶ τοῦ φιλιῶ σάν πέρασε ἡ γλύκα
λίγο μακρὰ, σκυφτῆ, τραβήχτηκε
κι' ἐμέτρα τοὺς παλμούς σ' ἀκόμ' ἀγροικὰ

Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου χύθηκε στὰ ὀλόξανθα μαλλιά της
τὸ χρυσαφένιο τ' οὐρανοῦ στὸ πρόσωπό της χρῶμα
σκορπάει φῶς κι' ἀναλαμπὲς χρυσὲς ὀλόγυρά της
κι' αἰθέριο γέλιο ἀπλώθηκε στὰ χεῖλη καὶ στὸ στόμα.

Νεράϊδα τότε φάνηκε σ' ἐμένα ἐξωτικὴ
πού μάγια, χάρια κι' ὠμορφιὲς στὰ στήθη μέσα κλείνει.
Τὰ στήθη μου πλημμύρισαν λατρεία μυστικὴ
πού δύναμι ἀνίκητη σ' ἐμένα πάλι δίνει.

Καὶ τότες πάλι τὴν ξαναφιλῶ
γερμένη στὴν ἀγκάλη μου, στὸ στόμα
καὶ ρούφηξα τῆς νειότης τὴν χαρὰ
ἀπ' τοῦ χειλιοῦ τὸ κόκκινὸ της χρῶμα.

ΧΡ. Χ. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ